

Tohumda Kalite

MAY Tohum AR-GE Yaklaşımı

01.04.17

Hamdi Çiftçiler

Başlıca Rakipler

• Odaklanılan Hedef Ürünler ve Global Rekabet Durumu

- Mısır, Pamuk, Ayçiçeği
  - *Monsanto, DuPont (Pioneer), Bayer, Syngenta, Dow, Limagrain*
- Tamamı bir çok ülkede araştırma yetkinlikleri olan çok uluslu şirketler
  - *Başlıca pazarlarda birden fazla araştırma istasyonları var*
- Hiçbirinin Türkiye'de önemli bir ıslah merkezi yok
  - *Öncelikli olarak Türkiye dışında yaptıkları ıslah çalışmalarına bağımlılar*
  - *Türkiye'de denemeler ve hastalık taraması yapıyorlar*
- Fikri mülkiyetin tamamı Türkiye dışında bulunan hissedarlara ait

Önemli Coğrafyalar

- **Türkiye**
  - **Pek çok mikro iklime sahip büyük bir coğrafya**
    - İklim ve topoğrafyada büyük farklılıklar mevcut
      - *Doğudan batıya*
        - *Kurudan nemliye*
      - *Kuzeyden güneye*
        - *Nemliden kuruya ve tekrar nemliye*

Başlıca Ürünler

- Adana
- Ege
- Orta Anadolu
- GAP
- Karadeniz

- Trakya
- Adana
- Orta Anadolu
- Karadeniz

- GAP
- Ege
- Akdeniz

Araştırma ve Geliştirmenin Öncelikli Alanları

- **Bitki Islahı**
  - Hat ve hibrit ıslahı
    - *Hat, genetik olarak sabit bir çeşittir*
    - *Hibrit, iki soy içi üreyen (inbred) hattın melezidir.*
    - *Mısır ve Ayçiçeği hibrittir.*
    - *Buğday ve pamuk çeşittir veya hattır.*
- **Teknik Servis**
  - Çok sayıda tarlada ticari ve henüz ticarileşmemiş ürünlerin test edilmesi
- **Kademe Tohum Üretimi**
  - Islahçıların temin ettiği tohumların saflaştırılması ve artırılması
- **Üretim Araştırması**
  - Başlıca tohum üretim alanlarında çeşit bazlı optimum üretim tekniklerinin belirlenmesi

Ülkemiz ve Hedef Dış Pazarlar için Ticari Tohum Ürünleri Geliştirmenin Kilit Bileşenleri

- **Bilim Adamları ve Destekleyici Teknisyenler**
  - İyi eğitilmiş Bitki Islahçıları ve Agronomistler
    - *Türkiye'de etkili bir bitki islah müfredatı yok (kendi islahçılarımızı eğitmemiz gerekiyor) ve 'büyük' firmaların kullandığı ileri teknikleri öğretmemiz gerekiyor*
- **Bilim**
  - En son metot ve teknolojilerin kullanılması gerekiyor
    - *Genetik ve Çevresel Etkileşimlerin (GXE) iyi bilinmesi gerekiyor.*
    - *Geleneksel Bitki Islahı + biyoteknoloji (MAB – MAS)*
    - *İyi yapılandırılmış çiftçi deneme programlarının oluşturulması.*

Ülkemiz ve Hedef Dış Pazarlar için Ticari Tohum Ürünleri Geliştirmenin Kilit Bileşenleri

- **Boyut**

- Stabil yüksek performanslı ürünleri bulmak için çeşitli ortam gruplarına karşı çok sayıda hibritin test edilmesi gerekir
  - *Örneğin hedef ürün gereksinimlerini karşılayan bir hibrit elde etmek için üç yıllık bir süre boyunca yılda 1500 - 2000 yeni hibrit kombinasyonunu test etmemiz gerekir.*

Ülkemiz ve Hedef Dış Pazarlar için Ticari Tohum Ürünleri Geliştirmenin Kilit Bileşenleri

- **Boyut**
  - Türkiye ve hedef dış pazar koşullarında rekabet edecek yeni hibritler için muhtemel ebeveynlerin seçilmesi açısından ayrılan büyük popülasyonların çeşitli ortamlara maruz bırakılması gerekir.
    - Hastalıklar ve zararlılar
      - Pamukta Verticillium
      - Mısırdaki Kuzey Mısır Yaprak Yanıklığı
      - Ayçiçeğinde orobanş
    - Sıcak toleransı
    - Kuraklık toleransı
  - İslahçıların bu popülasyonları günlük olarak görebilmesi gerekir, bu nedenle de popülasyonların yetiştirildiği yerde yerleşmeleri gerekir.

Türk Çiftçileri için Ticari Tohum Ürünleri Geliştirmenin Kilit Bileşenleri

- **Kapsam**
  - Dünyanın muhtelif yerlerinden toplanan ve ardından yurtiçinde seçim ve uyarlanmış materyalle yeniden kombinasyon yapılarak iyileştirilen ve test edilerek farklı çevresel etkenler altında seçilen çok çeşitli gen kaynakları.
    - *Üniversiteler ve Enstitülerle ve USDA gibi gen bankalarıyla etkin bağlantılar vasıtasıyla gerçekleştirilebilir.*
- **Hız**
  - Mevcut Karantina kısıtlarına bağlı olarak yurtiçinde her yıl 2 jenerasyon elde edebilmek gerekir
    - *Bu da çoklu coğrafi konumlanmayı zorunlu kılıyor.*
    - *Çok uluslu şirketler Güney Yarım Küre'deki operasyonlarından yararlanırlar*

Son 7 Yılda Neler Yaptık?

- **Islah araştırma ekiplerimizi, destek bilimleri ekiplerimizi ve araştırma stratejilerimizi değerlendirdik ve şirketin stratejik hedefleri ile örtüşecek şekilde uyarladık**
- **ARGE Bütçemizi satış hasılamızın % 8'ini harcayacak şekilde artırdık.**
  - Islahçıları tek bir konumdan (Bursa) üzerinde çalıştıkları türlerin ilgili merkezlerine taşımamız gerekti.
  - Devletimizin TAGEM Enstitüleri'nde kullandığı modeli kullandık
- **Adana'da bir mısır ve pamuk araştırma merkezi kurduk.**
  - Mısır, Pamuk, Ayçiçeği, Soya Fasulyesi
- **Tekirdağ Muratlı'da bir ayçiçeği araştırma merkezi oluşturduk.**
- **Yenişehir ve Adana'da ıslahçı tohum artırımı ve üretim araştırma-geliştirme programları başlattık.**

MAY Ar-Ge Faaliyetleri İçin Önemli Coğrafyalar

- **Adana**
  - Mısır ve Pamuk araştırması
- **GAP**
  - Pamuk ve Mısır
- **Trakya**
  - Ayçiçeği
- **Marmara**
  - İslahçı ve Damızlık tohum çoğaltımı
  - Mısır tohumu üretim araştırması
  - Biyoteknoloji ve Patoloji
  - Sebze İslahı
- **Ege**
  - Pamuk, mısır deneme istasyonu
- **İç Anadolu**
  - Ayçiçeği araştırması ve ayçiçeği tohum üretim araştırması

Son Yedi Yılın Sonuçları

• Mısır Hibritleri

- 1997 - 2010 3'ü bize ait ve 3'ü lisanslı hibrit
- 2010 - 2017 9 adet bize ait yeni hibrit + ileri seviye testlerde yaklaşık 10 tane daha yüksek performanslı aday hibrit
- Kendi Portföyümüz büyürken, yurtiçi ve dışına lisanslı hibrit satışı.

• Ayçiçeği

- 1997 - 2010 3'ü bize ait ve 2'si lisanslı hibrit
- 2010 – 2017 6'sı bize ait ve 1'i lisanslı hibrit + 5 yüksek performanslı aday
- Kendi Portföyümüz büyürken, yurtiçi ve dışına lisanslı hibrit satışı.

Son Beş Yıldaki Başarımızın Nedenleri

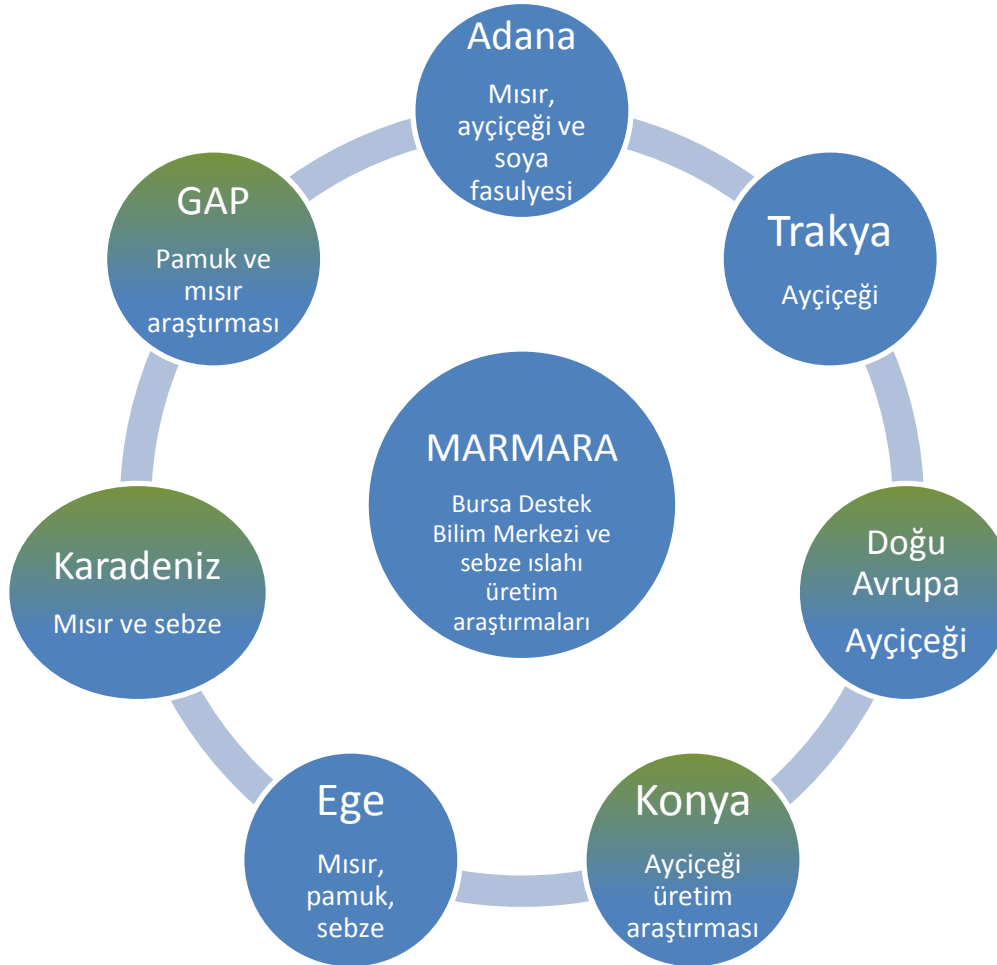
- Islah materyali, hibritler ve çeşitlerin GXE değerlendirmesini iyileştirmek için çoklu ıslah lokasyonlarına geçtik.
- Adana'daki Ar-Ge merkezi yapılan sera yatırımı ile Türkiye'de yılda 2 tam ıslah döngüsünü tamamlamamıza imkan sağladı.

Gelecekte Başarının Sırrı

- Mevcut araştırma merkezlerimizde yaptıklarımızı devam ettirmek
- Mikro-iklim koşullarına göre mümkün olan en uygun ürünleri yetiştirmek için ilave Ar-Ge Araştırma İstasyonları ve alt istasyonlar kurmak

Türkiye'de Bitki Araştırmalarının Başarıyla Yapılabileceği Yerler

Tek renkli küreler mevcut lokasyonları çok renkli küreler ise gelecekte ihtiyaç duyulan lokasyonları gösterir.

- **Rekabetçi Bir Bitki Islah Sistemi Kurlmak**

- Sadece Özel Sektör veya Kamunun Proje Üretmesi ile mümkün değildir. Sürecin içindeki tüm kurumların koordinasyon ve uyum içinde teknoloji üretiminin önündeki engelleri kaldırması gerekmektedir.

- **Problemlerimiz**

- Sınırlı miktarlarda sezon dışı artırım yapılan materyalin Türkiye'ye getirilmesinde çok büyük sıkıntılar var. GDO ve Hastalık Testleri materyalin Güney Yarım Kürede hasat edilip, zamanında Türkiye'ye getirilerek ekilmesini imkansız hale getiriyor.

Mutlaka Aşılması Gereken Problemler

MAY

Quality Seed

Islahçı Kuruluş Belgesi alan şirket sayısının artması sektörümüz için gurur verici ancak bu belge kapsamında;

- Kategoriler oluşturulmalı
- Gerçek anlamda ıslah yatırımı ve bitki ıslahı yaptığı denetlenerek tespit edilen kuruluşlar yurtdışından ve yurtiçinden ıslah materyali transferinde ayrıcalıklı muameleyle tabi tutulmalı.

Mutlaka Aşılması Gereken Problemler

MAY

Quality Seed

- ABD ve Avrupa merkezli rakiplerimiz tüm dünyayı çok hızlı şekilde kullanıp kendi ülkeleri için katma değer yaratırken;
  - Türkiye merkezli olarak yapma gayreti içinde olan şirketlere sahip çıkılmalı.

Mutlaka Aşılması Gereken Problemler

MAY

Quality Seed

- TÜBİTAK, TEYDEB, TURQUALITY Programları'ndan AR-GE'ye kaynak yaratma anlamında ciddi şekilde yararlanıyoruz ancak
  - Devletimizin Tohumculuk Sektöründe Türkiye merkezli olarak AR-GE yatırımı yapan kuruluşlara ayrıcalık sağlayacak ilave hibe fon ve uzun vadeli kredi kaynaklarını daha etkin şekilde açması gerekiyor.

Mutlaka Aşılması Gereken Problemler

MAY

Quality Seed

- ABD ve Avrupa merkezli rakiplerimiz tüm dünyayı çok hızlı şekilde
  - Bayer, Monsanto'yu satın aldı
  - Dupont ve Dow birleşti
  - Syngenta, Çin mülkiyetine geçti
- Türkiye tohumculuk sektörünün nasıl var olacağını veya sürdürülebilir AR-GE yatırımları ile var olup olamayacağını tüm paydaşlar olarak değerlendirmek durumundayız.

Tohumda Kalite

AR-GE'nin BAŞARISI

ekip odaklı ve birden çok lokasyondaki strateji üzerine inşa edilir

Tohumda Kalite

Teşekkürler